

БҮРЯТ-МОНГОЛЫН ҮНЭН

1940 оной
И Ю НЬ

3

понедельник
№ 126 (3127)

ВКП(б)-ийн Б.М. Обкомой ба БМАССР-эй
Верховно Советдэй Президиумай орган

Сон 10 минут.

Г-н Крипсын Москва ерэлгэ тухайда англиска хэблэгдэ хэдэн олон тон худал ба элдэб мэдээлнүүдэй гараан ушарнаа ТАСС мэдүүлхыг найдагдаба:
Английска правительствын тухай ба онсо этигэмжэтэ болгоно г. Крипсын Москва эльгээхэ гэнэн англиска правительствын дурадхалда харюу болгон, Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Коми-

ссар нүхэр В. М. Молотов болбол СССР-эй правительство хадаа тухай ба онсо этигэмжэтэ болгон г. Крипсын Москва ба бусадньше абажа шадахгүй байна гэжэ англиска правительствода мэдээлэхыг нүхэр Майскида даалгана байна. Хэрбээ англиска правительство болбол Англи ба СССР хоорондын оройдоо байгаагүй ямар нэгэн харилсаанууд тухаа

милл шашлаагаар хизаарлангүй, харин үнэхөөрөө худалдаан тухайда хэлсээ ябуулахы хүсөө наа, төдөөр болбол Москвада байгаа посол г. Сидсэ гү али, Москвадахи посолой постдо табигдаһан ондоо януураар, хэрбээ г. Сидсэны ондоо януураар нэлгээд байгаа наань, дамжуулан ябуулжа шадаха байгаа.

Марксизм-Ленинизмын үндэс нууринуудыг гүнзэгыгөөр шудалха

Большевикска хүтэлбэрийн стьл хадаа ерээдүйе урид харалга, массын голосто лэргэг байлга, оршонбайдалыг хайтар мэлгэдэ байна. „Социалистическэ марксизмын бүхы наабаринуудыг зүбөөр хүтэлбэрийн зорилго хадаа марксиско-ленинскэ теориян үндэс нууринуудыг шудалхынь практигуудбаа эрива, практика ажалъябуулгын асуудалуудыг шидхэхэдэ, теориян хүтэлбэри болгохо шадабарине юм“ (ВКП(б)-ийн ЦК-гэй, 1938 оной ноябрийн 14-нэй тогтоолһоо).
„ВКП(б)-ийн историян хуряангын курсын“ хэблэгдэн гаралга болбо манай партиин ба советскэ ардай ажабайдалдыг хүсэтэ идеологическэ дэбжэлтын эхи нуури; партийна, комсомольскэ, советскэ, профсоюзна ба ажахын үйлдэрилэгшэдэй, бүхы советскэ интеллигенциин өөһадүгээ теоретическэ гэгдэлгые усадхалга тээшэ эрелтын эхи нуури табигдан байна. „ВКП(б)-ийн историян хуряангын курсын“ гаралгатай дашаандуулан, партийна пропаганды эмихдэн табиха тухайда партиин Центральна Комитедэй тогтоолой үндэс нуури дээрэ, Бүрэт-Монголой партийна организацый болбол партийна пропагандын хэрэгые шэргэдэн табиа. Энэнь результатив, хүтэлбэрийн кадрнууд ба коммунистууд хадаа өөһадүгээ теоретическэ гэгдэлгые усадхалга тээшэ эхэ хүдэлмэри хээ.
БМАССР-эй Наркомземэй дэргэдэй эхин организациин секретарь Окунев болбол „Хуряангын курсын“ бүхы 12 бүлэгүүдэ үзэгдүүрүүд, мүнөө эхин источникуудыг хэрэглэн VII бүлэгые үзэнэ. Нүхэр Окунев хадаа өөрөө Аралсахаа гадна, коммунистуудайгаа нуралсалда туһална, үүдэй хэдэн Араануудай торшоо 42 хүнүүдтэй индивидуальна үзэгдөөүүдэ үнэргөө. Кяхтын аймагтай, Кударин сельсоветын секретарь, ВКП(б)-ийн член-кандидат нүх. Байнзуров, „Хуряангын курсын“ 11 бүлэгүүдэ үзэгдэ, конспект бэшэ.
Партийна хүтэлбэрилэгшэд ба коммунистуудай политическэ Аралсахай хэрэгые хаана зүбөөр табиа, хаана өөһэдэ үзэгшэдэ туһаламжа үзүүлэб, хаана лекцинууд, теоретическэ хөөрлөөдүүд, конференцинууд ба консультацинуудыг найнаарэмхидхээб— энэдэ лэ партийна пропаганда амжалтатайгаар ябуулагдана.
БМАССР-эй НКВД-ийн партийна организацида 101 хүнүүдэ—87 коммунистууд, 5 комсомольцууд ба 9 партийнабашанүүдэнь—партиин история өөһэдэ үзэнэ. Тэдэнэй эхонхын 5-наа дэшэ бүлэгүүдэ дүүргөө. Тухэнэй аймагтай, Арардэй МТС-эй парторганизаци (секретарин нүхэр Дамбинов) коммунистуудайгаа политическэ Аралсаалыг найнаар эмхидхээ.
Энэ хэдэн коммунистуудыг „ВКП(б)-ийн историян хуряангын курсын“ бүрин үзөө.
„ВКП(б)-ийн историян хуряангын курс“ болбол, гол түлэб, хүтэлбэрийн кадрнуудта ба советскэ интеллигенцидэ зоруулагдана амбашы наань, зарим хүтэлбэрилэгшэд өөһадүгээ энэ түрүүдэхи үлгые дүүргэнгүй. Идэвхэдэ, ВКП(б)-ийн Селенгын айкомой секретарь нүхэр Соболев, Селенгын МТС-эй парторганизациин секретарь нүхэр Дашипилэв гэгшэд, „Хуряангын курсын“ гүнзэгыгөөр үзэлгэдэ мүнөө хүртэр ороодуй. Энээр хадаа коммунистуудтай нэгэшы хөөрлөөдэ хэзүүгү, ушарань, өөһэдэ теоретическэ материалнуудыг мууса мэдэдэг ушарваан, хөөрлөөдэ хэхээ айна. Тухэнэй АЗО-е даагша нүх. Иванов, уполнаркомзег Михалев, райОНО-е даагша Капранов гэгшэд „Хуряангын курсын“ нэгэдэхи бүлэгөөр табигдана асуудалуудыг мэдэхгүй байгаа. Нимэнүүд жэшээнүүд Кяхтын, Мухар-Шабарей, Улан-Удэ городской Центральна районуудта үзэгдэнэ.
Хэрбээ партийна, советскэ хүтэлбэрийн кадрнууд хадаа политическэ грамотна бэшэ байгаа наа, хүдэлмэрээ найнаар табия шадахгүй байһан мэдэжэ. Зүбөөр, эдэнэр хадаа „хоолойдоо тулама хүдэлмэрийтэйбди“ гэжэ шалтаг бараад, өөрынгөө теоретическэ гэгдэлгые усадхалгын түлөө тэмээдэггүй байхадань, партийна организацинууд хадаа тэдэндэ эсэргүүсүүлэн, партийна олонийтын ханалуудыг хандуулдаггүй ба тэдэнэй хүдэлмэри ябуулдаггүй байна.
Партиин история кружогуудта үзэлгэ мун лэ үндэр хэмжээдэ табигдаггүй. Партийна пропаганда тухайда Центральна Комитедэй тогтоолой гараһаннаа хойшо, кружогуудай тоо нилээд үсөөрөө, тэдэнэй хүдэлмэрийг бага зэргэ найжараа. Гэбашы, пропагандинуудыг шэлэлгэ, тэдэниг бэлдхэлгэ ба семинаруудта хабаадуулга ёһотгор эмхидхэгдүүгү байна. Селенгын аймагтай партийна активист сулган дээрэ, пропагандист нүхэр Мангиров үгэ хэлэхэ зуураа, ВКП(б)-ийн айком ба партийна эхин организациин ямаршы туһаламжа үгэнзүүгү гэжэ тэмдэглэ. Нимэнүүд фактинууд бусадшы аймагуудай партактивууд дээрэ элэрүүлэгдэб.
Энэ ушарнаа, партиин айкомууд ба партийна эхин организацинуудай зорилгон юуб гэхэдэ, тэдэнэр болбол өөрынгөө теоретическэ гэгдэлгые усадхалгын ба практическа хүдэлмэрээ партийна нуралсалтай зохиладуулан ябуулахы хүсэлэггүй коммунистуудта эсэргүүсүүлэн, партийна олонийтын ханалуудыг хандуулах; партиин история өөһэдэ үзэгшэдэ зориулан, теоретическэ хөөрлөөдүүд, консультацинууд, конференцинуудыг үнэргэжэ, бүхы хэмжээгээр туһалха; кружогуудай хүдэлмэрийг найжаруулахын зорилгоор, пропагандистнуудай семинаруудыг саг үргэлжэ эмхидхэхэ, кружогуудай заняниг планай ёһотгор, идеологическэ үндэр хэмжээдэ хэдэг болгохо уялгалтай.
Марксиско-ленинскэ теория ба үйлдэбэрийн гөө мэрэгжээны гүнзэгыгөөр шудалагша—партийна, советскэ ба комсомольскэ хүдэлмэрийгшэ бүхэнэй хүдэлмэрийн амжалтануудай залог, ажахын ба политическэ кампанинуудыг саг болзор соонь дүүргэлгын,—энэзгээрээ, ВКП(б) ийн XVIII историяскэ съездээр табигдана зорилгонуудыг шидхэлгын хүсэтэ зэбсэг мүн.

Гүүдэй мэдээлнүүд

ВОЕННЭ ЯБУУЛГАНУДАЙ ГЕРМАНСКА ШЭНЖЭЛЭЛ

БЕРЛИН, июнийн 1. (ТАСС). Грбан неделин торшо соохи воелгэ ябуулганууд тухаа германска информационно бюрогой дамжуулан шэнжэлэл соо хэлэгдэнэ: Мэдээхи, 7 ба 9-дэхи французскэ арминууд үгыхэгдэб. Дюнкеркын эрхэбээ Монмедий хүртэрхй француска бүхэжүүлгэнүүд бутасохилгэ германска гарта оронон байна.
Английска экспедиционно корпус Фландрида үгыхэгдэб. Пронвай английска ба французска армедуудыг эзэлэд байхадаа, германска арми, улан-сэргэй флот ба авиаци болбол проливтай эгзэн уртакан газарыг ба Темза мурэндэ үгыгэ контрольно.
Бельги дээгүүр хойто Франци

РСФСР-эй Верховно Советдэй нэгэдэхи зарлалгын III Сесси

Ююнийн 1-эй үглөнэй заседаниин дневник

Ююнийн 1-дэ үглөнэй 11 часта РСФСР-эй Верховно Советдэй гурбадахы Сессиин табихадахи заседани нэгэдэб. Түрүүлгын столдо — РСФСР-эй Верховно Советдэй түрүүлгшэ депутат А.А. Жданов, РСФСР-эй Верховно Советдэй түрүүлгшын орологшод, депутатууд А.Х. Тынчеров ба П.С. Макарова.

Зүблэхэ зүйлэнь—1940 оной, РСФСР-эй гүрэнэй бюджетдэ баталагша.

Бюджет болбол, ВКП(б)-ийн XVIII съездээр табигдана историческэ зорилгонуудыг амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ туһалха байна гэжэ, РСФСР-эй Фивансийн Нарком нүх. А.М. Сафронов өөрынгөө түгэхэлэй үгэ соо дурсаба. РСФСР-эй Верховно Советдэй бюджетнэ комиссиар дурадхаданан хубилагтануудай результатда, гүрэнэй бюджетдэй дохууд 127 миллион 323 мянган түхэригөөр ба гаргашань 38 миллион 37 мянган түхэригөөр эхэ болоно.

РСФСР-эй Совнаркомой даалгабаряар, нүхэр Сафронов болбол арадай ажахы ба культурыг финансировагда 52 миллион 300 мянган түхэриг, төрөнэй тоодо областной нотагай промышленности ба барилгын материалнуудай промышленности оборотного зөөринүүдэ дүүргэлгэдэ нэгэдэнтэн хоёр миллион 500 мянган түхэриг, городуудыг ба районной центруудыг болбосон культурна болгодо 12 миллион түх., автомашинануудыг абагда 4 миллион түхэриг, театруудта үгтэхэ дотацин эхэдхэлгэдэ 22 миллион түхэриг томилхо арга бии байна гэжэ мэдээсэбэ.

Гүрэнэй бюджетдэ дүүргэхэбээ гадна, харин үлүүлэн дүүргэхэ бүхы аргабайдалнууд бидэндэ бии, тнихэдэ, Советүүдэй оройной баялгуд бүүр арбидхадха, социалистическэ гүрэнэй хүсэшадал үшөө бүри бүхэжэхэ байна гэжэ нүхэр Сафронов үгынгөө бүүлдэ мэдүүлэб.

Түгэхэлэй үгэтэйгээр выступалан, РСФСР-эй Верховно Советдэй бюджетнэ комиссин түрүү-

Финскэ сагаантвардейцинетэй тэмээлэй фронт дээрэ командованиян боевой даабаринуудыг жэшээтэ найнаар дүүргэһэнэй ба тэрэ зуураа шэн габьяа ба баатаршалга гаргаһанайн түлөө младша командир Алексей Петрович Крысюгтэ Советскэ Союзай Геройн нэрээсэргэ олгодоо.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Советскэ Союзай Герой младша командир А. П. Крысюк.

(ТАСС-ын фото-клише).

КИНОКОМЕДИН 550 СЦЕНАРИНУУД

СССР-эй Совнаркомой дэргэдэхи кинематографиян хэрэгүүдэ эрхилгэ комитетээр эмхидхэгдэнэ, эрхим комедийнэ киноценаринуудай конкурсыг 550 гаран сценаринууд ороно. Сценаринуудай зариман СССР-эй арадуудай хэлэн дээрэ бэшэгдэнхэй.
Колхозно, оборонно, ажабайдалай, спортивна ба шажаанда эсэргүү темнүүдээр сценаринууд олоно.
Конкурсыг сценаринуудыг

оруулгын болзор июнь 1-дэ дүүрээб. Кинематографиян хэрэгые эрхилгэ комитет болбол конкурсын журне уранзохболшо Корнейчук түрүүлгшэтэйгээр баталаа.
Эрхим сценаринуудыг шагнаһан тула 7 преминууд байгуулагдаба: нэгэдэхинь—25000 түхэриг, хсёрдохинь—20000 түх., гурбадахинь—15000-10000 түхэригэй 2 преми, дүрбэдэхинь—10000-10000 түхэригэй 3 преминууд. (ТАСС).

БАРУУН ЕВРОПОДОХИ ДАЙН

Нэгэдэхи француска армие командалагша плэндэ абтаа — Дюнкеркнэ тэрбэлэн. союзна сэрэгүүд урда Англида ербээ — хоёр француска генералнууд плэндэ абтаа — Баруун фронт дээрэхи байдал — Английска экспедиционно армин байдал — Германска армин верховно командованиян мэдээсэл

Берлин, майн 31. (ТАСС). Майн 29-нэй үдэр германска сэрэгүүд болбол нэгэдэхи француска армин командалагыне ба хэдэн француска офицернуудыг Касселин зүүн урда тээ плэндэ абаа гэжэ германска информационно бюро мэдээсэбэ.

Париж, майн 31. (ТАСС). Усгэлдэр үдэшлэн официальна мэдээсэгдэб: „Сомма мурэнэй фронтын эхэнхи хуби дээрэ болоһон байлданууд найнаар дүүргэб. Дюнкерк үсэд шэнгаар бээбэ хамагална. Дюнкерк шадар шаюуланууд табигдажа, төрө шадарайн газар уһан соо оронхой“.

Берлин, майн 30. (ТАСС). Лакенелль хэрэмэ штурмдэн абаха үдэд, хсёр француска генералууд плэндэ абтаа гэжэ германска информационно бюро мэдээсэбэ. Эдөнэй нэгэнхын хадаа дүрбэдэхэ хойто-африканска дивизион командалажа яһан байгаа.

Париж, майн 30. (ТАСС). Бельгийскэ капитуляциин серьёзно хойшолонгуудыг далдлангүй, военно шэнжэлэгшэ болбол, француска арми хадаа довтолгоугүй, харин бээбэ хамгаалха нэнэлтэй байна гэжэ, усгэлдэрэй француска газетэнүүдтэ бэшэб. Хойто зүгтэ байһан француска армиде туһалха арга француска армиде үгыг байна гэжэ „Тан“ газетын военно шэнжэлэгшэ тэмдэглэнэ.

ЛОНДОН, майн 30. (ТАСС). Английска экспедиционно армин болбол тусгаар хүндэ хүшэр ор-

шомбайдал соо далай тээшэ ошонко замыг бөдэрнэ, энэ үдэнэ, француска арми хадаа английска армин тылыг хамгаална гэжэ англиска хэблэл заана. Английска ба француска арминуудай хүрээлэгдэнэ частнуудтай ниллэхын тулада, францууд урда талаһань юуэдэ контролдогто хэнгүйб гэбэн асуудалыг газетэнүүд зүбшэн хэлсэб. Вейган болбол хойто талада яһан арминууд абархын тулада ямаршы хэмжээ абангүй, ушарань, Вейган хадаа дайда амжахын тулада өөрынгөө армин гэмтэлые багдаха ёһотгой гэжэ „Ньюс крикль“ газетын дипломатическэ шэнжэлэгшэ Марионс Барлетт заана. Союзинуудай армин хоорондох германска коридор үзэхөөрөө 30 гаран километр болонхой. Германска армин Седанаһаа сүүмэ сохин оронхой хойшо француска арми эхэ эмхигүй болонхой. Энэнь результатда, Гамелен ба бусад 15 генералууд болбол өөрынгөө тушаалууднаа гаргаһанан ба германска парашютистуудтай тэмээсэхэ ашагтай хэмжээнүүдэ абаагүйн түлөө хэдэн арбаад чинвиинууд хүдэлмэрийнэ зайлуулагдана байна.

Дайсан хадаа үсэд шэнгаар эсэргүүсэбэ, солдадуудаа корабльда олоор луулгахы оролдон, военно материалнуудыг хаана Касселин районодо хүрээлэгдэнэ англиска частнууд болбол хойто зүг тээшэ сүмэрэн гарача гэжэ бэдэд, үгыхэгдэб.

Артуа ба Фландрида германска дивизиунүүдэй гол хубинь мүнөө шэнэ зорилгонуудбаа түлөөлэгдэб. Шленгинуудэй ба тфейнуудэй тоо мүнөө тухайлажашы хэлэхэнэ бэрхэ байна.

Майн 30-най үдэр, Дюнкеркын портовой барилганууд дахин бомбуулаа.

Бельгийскэ эрхэ шадар дайсанай эсмиец шэнгээгдэб. Дайсанай 5 самолетууд унагаагда. 2 германска самолетууд базануудтаа бусаагүй.

БЕРЛИН, майн 31. (ТАСС). Официальна мэдээгэй ёһотгор, английска ба француска самолетууд хадаа һуни бүри германска городуудта довтолоно. Томо промышленна центрууд Гамбург, Бремен, Досельдор, Ганновер ба бусадые бомбодоно.

Марксизм-ленинизмын университет

Арадуудай агуухаа вожд нүхэр Сталиной хүтэлбэрээр ба тэрэнэй сэхэ хабаадалгатайгаар байгуулагдана, манай сталинска эпохын гайхамшаг зохёол — „Большевикуудай Бүхэсоюзна Коммунистическэ партия историин хураангы курсны“ гаралга болбол манай партия ба бүхы советскэ арадай ажабайдалда шөнө, хүсэнтүгэс идеино-политическэ дэбжэлтын ахи хуури табилан байна.

Өөрынгөө идеино-политическэ хэмжээ дээшлүүлүүхэе, марксизм ленинизмын теория шудалхы хүсэгшэ хүтэлбэрлэхы кадрнуудта туналхын зорилгоор, ВКП(б)-эйн Горком болбол Улан-Удэ городто марксизм-ленинизмын университет эмхидхэхэ гэжэ тогтоон байгаа.

Марксизм-ленинизмын университеты эмхидхэлгэ болбол „ВКП(б)-эйн историин хураангы курсны“ гаралгатай дашарамдуулан, партияна пропаганды эмхидхэн табиха тухайда „ВКП(б)-эйн ЦК-гэй 1938 оной ноябрийн 14-нэй ба „Белорусска ССР, Орловско ба Курска областнуудта марксизм-ленинизмын пропаганды шэнэдхэн табиха тухайда“, ВКП(б)-эйн ЦК-гэй 1939 оной августын 16-най историческа тогтоолнууды манай городской партияна организациин бөлүүлэхэ хэрэгтэ тон ехэ үүргэ дүүргэхэ юм. Тэдэ тогтоолууд соо, манай кадрнууды идеино хүмүүжүүлгын генеральна программа тон тодоор харуулагдана; марксизм-ленинизмын теория шудалхын тодорхой замууд заагдана, мүн тэршээн партийна организациинуудай зорилгонууд түэблэгдэнэ байна.

Университет болбол гурбан факультэдтэй байха: 1) СССР-эй арадуудай историин, 2) ВКП(б)-эйн историин ба 3) Политическэ экономийн.

Бүхы факультэдүүдтэ хуралсалай болзоронь нэгэ-нэгэ жэлээр тодорхойлогдоо.

Университетдэй хуралсалай план болбол факультэдүүдтэ үзэгдэхэ доро дурсагдана дисциплинэүүдээр хараагдаана:

СССР-эй арадуудай историин факультэдтэ: 1) СССР-эй арадуудай исторейор—200 час, 2) ВКП(б)-эйн исторейор—130 час, 3) Ород литературны исторейор—40 час (лекционы) ба 4) философюр—60 час (лекционы).

ВКП(б)-эйн историин факультэдтэ: 1) ВКП(б)-эйн исторейор—200 час, 2) СССР-эй арадуудай исторейор—140 час 3) Ород литературны исторейор—30 час ба 4) философюр 60 час.

Политическэ экономийн факультэдтэ: 1) Политическэ экономейор—160 час, 2) ВКП(б)-эйн исторейор—130 час, 3) Экономическа ханал бодолой исторейор—40 час, 4) экономгеографар—60 час ба 5) философюр—60 час. Энээнхэ харахада, бүхы факультэдүүдтэ ВКП(б)-эйн историин үзэлгэ ябуулагдаха байна.

СССР-эй арадуудай исторейор, ВКП(б)-эйн исторейор ба политическэ экономейор программнуудай үндэнэ хуурида пединституудай программнууд абтаба.

Эдэ дисциплинэүүдтэ шудалхаар лекцинууд уншагдаха, хуралшад өөндөө хүдэлмэрлэхэ ба семинарска занитнууд үнгэргэгдэхэ юм.

Марксизм-ленинизмын классигуудай гол зохёолнууды үзэлгэдэ, ВКП(б)-эйн историин факультэдтэй группа тон ехэ анхрал хандуула байна.

Университетдэй хүдэлмэридэ манай эрхим хүсэнууды хабаадуулын тула, большевизмын теория үзэлгын үедэ өөрөө творческо хүдэлмэрилгэдэ соносотлы хургахын, семинарска занитнууды жэшээтэ найнаар эмхидхэхын, үндэр шанарта лекцинууды хангахын тула, бүхы хэмжээнүүдэ абаха шухала.

Хуралсалай план соо, семинарска занитнуудта серьезно ба хүдлэтэ хуури олгодоно, юундаб гэхэдэ, тэлэнэр болбол ВУЗ-уудай практикын ёһоор, тон найн результатууды үгэнэ. Семинарнууд болбол материалы үзэлгээр өөндөө хүдэлмэрилхэдэнь, соносотлодой активностны шангадхана ба ВКП(б)-эйн историин хураангы курсы, мүн тэршээн, Маркс, Энгельс, Ленин, Сталиной зохёолнууды шудалгадан ехэ тунална.

Университетдэй соносотлод болбол өөндөө оролдосотойгоор ба зоримгойгоор хүдэлмэрилхэ наа, гүнзэгы занитны абаха байна. Университет болбол тэдэнэй хүдэлмэридэ тон ехэ туналмажа үзүүлжэ шадаха.

Манай партийна, комсомольско, советскэ, профсоюзна, ажахын хүдэлмэрлэхы кадрнууд, советскэ интеллигенциин актив энэ аргабайдалы хэрэглэхэ ёһотой.

Марксизм-ленинизмын университеты эмхидхэхэдэ, ВКП(б)-эйн Горком болбол түрүүшын ээлжэндэ эдэ кадрнууды хургаха зорилго табиа.

Университетдэй занити хадаа июлийн түрүүшын үдэрнуудтэ эхилхэ ба зургаан үдэр соо нэгэ дахин хүдэлмэрибөө таалагдан үнгэргэгдэхэ плантай.

Университетдэ хуралшадые абалгаар, ВКП(б)-эйн Горкомой дэргэдэ комисси бии болгогдоо, тэрэ болбол өөрынгөө хүдэлмэриин июлийн эсвэтэ дүүргэхэ уялгатай юм.

Мүнөө жэлдэ 140 хүн абтаха, тэрэ тоодо: ВКП(б)-эйн историин факультэдтэ—70 хүн, СССР-эй арадуудай историин ба политическэ экономийн факультэдтэ бүхэндэ 35 хүн абтаха.

Университетдэ орохы хүсэгшэд болбол тэрэндэ орохо тухайда мэдүүлгэ үгэхынгөө урда тээ, өөрынгөө хараалалгын үндэнэ баримты ба зорилгы, хуралсалаа курсын ээс болотор үргэлжлүүлхэ өөрынгөө шадабарине шалгажа үзэхэнь шухала.

Манай хүтэлбэрлэхы кадрнууд болбол энэ аргадабарине хэрэглэхэ ба өөндөнгөө теоритическэ гэгдэлме усадхын түлөө серьезноор оролсохо байланинь этигэлтэй.

Башкуев—ВКП(б)-эйн Горкомой пропаганда ба агитациин таһагы даагша.

Университетдэй занити хадаа июлийн түрүүшын үдэрнуудтэ эхилхэ ба зургаан үдэр соо нэгэ дахин хүдэлмэрибөө таалагдан үнгэргэгдэхэ плантай.

Университетдэ хуралшадые абалгаар, ВКП(б)-эйн Горкомой дэргэдэ комисси бии болгогдоо, тэрэ болбол өөрынгөө хүдэлмэриин июлийн эсвэтэ дүүргэхэ уялгатай юм.

Мүнөө жэлдэ 140 хүн абтаха, тэрэ тоодо: ВКП(б)-эйн историин факультэдтэ—70 хүн, СССР-эй арадуудай историин ба политическэ экономийн факультэдтэ бүхэндэ 35 хүн абтаха.

Университетдэ орохы хүсэгшэд болбол тэрэндэ орохо тухайда мэдүүлгэ үгэхынгөө урда тээ, өөрынгөө хараалалгын үндэнэ баримты ба зорилгы, хуралсалаа курсын ээс болотор үргэлжлүүлхэ өөрынгөө шадабарине шалгажа үзэхэнь шухала.

Манай хүтэлбэрлэхы кадрнууд болбол энэ аргадабарине хэрэглэхэ ба өөндөнгөө теоритическэ гэгдэлме усадхын түлөө серьезноор оролсохо байланинь этигэлтэй.

Марксизм-Ленинизмын, Улан-Удын университет болбол СССР-эй арадуудай историин, ВКП(б)-эйн историин ба политическэ экономийн факультэдүүдтэ абалгы соносхоно

Университет болбол хүтэлбэрлэхы кадрнуудай идеино-теоритическэ хэмжээ дээшлүүлхэ зорилгы урда табина.

Хуралсалай болзоронь — нэгэ жэл. Занити хадаа зургаан үдэртэ нэгэ дахин болохо юм.

Университетдэ хүтэлбэрлэхы партийна, комсомольско, советскэ, профсоюзна, ажахын кадрнууд ба советскэ интеллигенциин актив абтаха.

Университетдэ орохы хүсэгшэд болбол ямар факультэдтэ орохы хүсэһэн тухайгаа заанан мэдүүлгы бэшгээр эльгэхэ ёһотой.

Кадрнуудай учедоор, личнэ хууданы мэдүүлгэдэ хабсаруулаха шухала.

Мэдүүлгэнууды абалга, энэ оной июнийн 20 хүрэтэр үргэлжлэнэ.

Энээн тушаа бүхы асуудалуудта, ВКП(б)-эйн Горкомой, университедтэ абалгын комиссида хандаха (комната № 10, телефон № 2-49).

ВКП(б)-эйн Горком.

УЛАН-УДЫН ПАРТКАБИНЕДТЭ

ВКП(б)-эйн Улан-Удын Горкомой дэргэдхи парткабинет болбол идеино-теоритическэ хэмжээгээ дээшлүүлхы хүсэгшэдтэ ехэ туналмажа үзүүлнэ.

Юнь һара соо, индивидуальна консультацинууд болбол уласоорондын байдалаар—5, СССР-эй исторейор—3, антирелигиозно тэмээр—2 дахин болохо, мүн тэршээн, ВКП(б)-эйн исторейор консультацинууд саг үргэлжэ үнгэргэгдэхэ.

„Социалистическэ гүрэнэй бюджет“, „Шөнө оршонбайдал—ажахын байгуулалтын шэнэ зорилгонууд“, „Партия XVI съезд“ ба бусад тэмэнуудээр групповой консультацинууд хараалагдана.

Удэшын лекцинууд үргэнээр практикалагадаха юм. Лекторнууд нүхэд Хогоева—„Хөөрдох империалистическэ дайн“, Ходаков—„Ленинэй апрельскэ тезисүүд ба тэрэнэй историческа удхашанар“, Цопов — „Ород-японско дайн ба тэрэндэ большевикууд ба меньшевикууд хандагта“, Танхаев—„Гүрэн ба революци“ гэжэ Ленинэй хүдэлмэри тухай лекцинууды уншаха байна.

Гадна, Парткабинетдэ үглөнэй лекцинууд, семинарнууд, совещанинууд, нүхэдэй хөөрлөөнүүд, агит-коллективүүдэй хүдэлмэрилгөшдэй семинарнууд саг үргэлжэ үнгэргэгдэхэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: „Искусство“ хэблэлээр гаргагдана плакат, художник И. Янг-Ганфын зураг. (ТАСС-ын фото-клише). Г. Широковай репродукци.

Улаан Армиин ажабайдална

Сагаалсанууд бүгэдэ тудадгаа

Отделенно командир нүхэр Аленевский хадаа боевой буудалганы жэшээтэ найнаар дүүргэдэг байнааа хэдэн удаа харуулаа. Ямар ушарһаа нүхэр Аленевский эрхим найнаар буудана? Нүхэр Аленевский болбол буудалгана бэлдэхлгын техникы хүсэд найн шудалаа, буугай материалыа частыне отличо мэдэнэ ба буудалганай хэрэгы дуралдаг.

—Буудаха газарта!— гэжэ шалгагша командаба.

Нүхэр Аленевский болбол команда үгтэхын урда тээ хэдэн удаа өөрынгөө буудаха гар пулемеды шалгажа үрднэн байгаа. Нүхэр Аленевский пулемедой хажууда ошобо.

—Буудагы!— гэжэ команда дуудлана.

Буудагыгашы эхилжэ, Аленевскийн мэргэн буудалгана сагаалсанууд хубаран хэдэ хэдэгээрээ улана.

Буудалга дүүрбэ. Сагаалсанууды шалгагша хадаа телефоноор буудалгын результатуды мэдээсэбэ: „сагаалсанууд бүгэдэ тудадгаа.“

ТВРВУ ОТДЕЛЕНИ

Нүхэр Редькин командадэг отделени хадаа өөрынгөө часть дотор түрүү отделени гэжэ алдаршаа. Буудалга ба бусад дисциплинээр саг үргэлжэ „отлично“ сэгнэлтэйгээр хуралсан тус отделенинхид хадаа 51 удаа благодарность абанан, 4 грамота, үнэтэ 2 бэлгээр шагнагдана ба дамжуулгын Улаан Туг эзэлнэн байна.

Хаяхан болон буудалганай инспекторскэ шалгалтаар нүхэр Редькин отделени нэгдэхэ хуури эзлээ. Курсантууд нүхэд Буянов, Ремезов, Милородов, Риников, Хозяйкин, Гринько ба бусад хадаа тон мэргэн буудалгын мастерство харуулаа.

Отделенин курсантуудай дунда социалистическэ соревновани тон үргэнээр дэлгэрүүлэгдэнэн ба соревнованин результатуды үргэлжэ шалгажа, „Боевой листок“ ханга гэгдэтэ толлодог байна.

Мүнөө отделенинхид хадаа туйлаһан амжалтануудаа улам арбидхаха ба үбэлэй теоритическэ хуралсалы практика дээрнэ мүн „отлично“ сэгнэлтэйгээр үзэхы хүсэһэн.

И. Горный.

2805 ЗНАЧКИСТНУУДЫ БЭЛЭДХЭЭ

Манай республикын Улаан Крест организаци болбол 1940 оной эхн квартал дотор членэй зэргэдэ 2520 хүний шэнээр абаба. Эхн организацинуудта 125 удаа суглаа хэдлэн ба тус суглаанууд дээрэ 60 гаран лекци ба хөөрлөөнүүд үнгэргэгдэнэн байна.

Хэдэн олон кружогуудта хуралсажа, 2621 хүн 1-дхи шатын ба 184 хүн 2-дхи шатын, хамта 2805 хүн ГСО-гэй значогой нормы үгөө.

Удын.

19 КОМАНДАНУУД ХАБААДАБА

Хаяхан, Улан-Удын район хоорондын буудалгын соревновани болохо дүүрбэ. Соревнованида 19 команда, хамта 95 хүн хабаадалсаа.

Соревнованин результатаар, абаха ёһотой 750 очкогой ородо, 646 очко абажа №1 хургуули 1-дхи хуури эзлээ. 2 дохи хуурида осовнахимай центральна ба городской Советдэй команда, 3-дхи хуурида-бурилциин команда гараба.

Хаяр бүхөрсоревубликанска соревновани эхилхэн, тус соревнованида Улан-Удэ городдоо 3 команда хабаадалсана.

О. Цыб.

Хургуулинуудай шалгалтын исптани

ЭРХИМ ПОКАЗАТЕЛЬНУУД

Хорин дунда хургуулин хуралшад ба хуралшад болбол шалгалтын исптанине хуралсалай үндэр хэмжээдэ, эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна.

Тус хургуулин 10-дахи классай (хүтэлбэрлэгшэнь нүх. А. З. Янгутава) олонхи хуралшадны алгебра ба физикээр „отлично“ сэгнэлтүүды туйлаа. Хуралшад Гоша Багаев, Будажапов, Карбанов ба бусад болбол бүхы предметүүдээр исптанине отличноор үгэжэ байвад, 9-дхи классай 24 хуралшад дүрбэн предметээр (хими, физикэ г.и.) „хайн“ ба „отлично“ гэһэн сэгнэлтүүды абанан байна.

Хуралшад нүх. Н. Садовскаягай заадаг 4-дхи „А“ классай бүхы хуралшад (о бол исптанине эрхим бэлдэхлэтэйгээр угтажа, 100 процентнеостине туйлаа. Хуралшад Харлова, Краснопеева, Карбанов, Воскобойников ба бусад, хамта 18 хүн—отличнигууд ба удариинууд болоо.

Л. Б.

ЖЭШЭЭ ХАРУУЛНА

Тарбагатайн дунда хургуулин 7-дохи „С“ классай хүтэлбэрлэгшэ, 20 гаран жэлдэ багшаар хүдэлмэрилхэн, эрхим хуралшад нүх. Писарева болбол хуралшад дайгаа дунда хүмүүжүүлгын исптанида бэлдэхлэй хүдэлмэрине зүбөө, тон найнаар табиха шадаһанайгаа результатуды мүнөө хуралсалай үндэр показателнууды туйлажа байна.

Тэрэнэй классай 11 хуралшад шалгагдана предметүүдээр „отлично“ сэгнэлтүүдтэй гараа. Нүх. Писарева болбол ород хэл ба литературезана. Бусадшы классуудай хуралшад тэрэнэй заадаг предметүүдээр 100 проц. усамеаостотай.

Мүн тэршээн, 10-дахи классай хуралшад (хүтэлбэрлэгшэнь нүх. Горбунов) Тимофеев, Чебунина ба бусад исптанине иматгэ „отлично“ сэгнэлтүүдтэйгээр үнгэргэжэ байна.

СПЕКУЛЯНТ САПОНЧИК

Гражданин Макал Сапончик болбол 1939 ондоо эхилжэ Улан-Удэ городто ажанууха зуураа, хааншы хүдэлмэрилдөггүй, харин спекуляци хэдэг байгаа.

Өөрынгөө гэрйе Иволгин районой „Мартин 8“ колхоздо аренад үгэжэ, тус колхозно үдэр бүрийн 1,5 ажалта үдэр ба 14 центнер орооло абадаг байһанай элрүүлэгдэ. Абаһан орооло тэрэндүүлжэ гурил болго дунда 85-120 түхэриг мүнгээр худалдахаа гадна, баһа магазинуудаа, болгоһон талха худалдаа абажа суухар хатадаг байгаа.

Спекулянт Сапончикой байраһа 600 пуд гурил, 80 килограмм хатаһан суухар, 4040 түхэриг мүнгэ, булгаар, мануфактура ба бусад зүйлүүд олдоо. Арадай суд болбол спекулянт Сапончикой хэрэгы хаража үзөөд, 7 жэлэй болзортгойгоор сүлөөнш хайһа.

Бурят-Монголой библиографи

Хэлэ бэшэг, Литература ба Историин Бурят-Монголой Гүрэнэй Научно-Шэнжэлэгын институ (ГИЯЛИ) болбол „Бурят-Монголой библиографи“ гэжэ книгэ гаргалгаар ехэ хүдэлмэри ябуула.

„Бурят-Монголой библиография“ зохёолгын хүдэлмэри хадаа элэте библиограф—Кравец Н. В. Здобновой хүтэлбэри доро, библиографууд ба специалистнуудай хүсэтэ коллективээр бөлүүлэгдэнэ.

Хэрбээ академик В. А. Обручевай бөшөөн, Селенгы Дауриин геологи ба физическэ географитухай литературын аннотированна обзоры харада абаагүй наа, Бурят-Монголой АССР тухай капитальна библиографическа хүдэлмэринүүд үгы юм. Тэрэ обзор хадаа „Селенгын Даури“ гэжэ книгэ сооһон ороһон байгаа. Тэрэнэй нүүлдэ „Байкалы шэнжэлгээр комиссиундай трудууд“ гэжэ книгын хөөрдох том соо ба Байкальска лимнологическа станциин трудуудтай табиха том соо толилодоһон, Байкал ба Прибайкалий тухай проф. Г. Ю. Верещагинай литература гаргагдана байгаа. В. И. Мезовой зохёоһон „Сибирскэ библиографи“ болбол (I-III том. СПб, 1891-1892) Бурят-Монгол тухаа ород ба гадаадын материалнууды харуула.

Эдэ хүдэлмэринүүдтэ гадаа, Бурят-Монголой АССР тухаа хэдэн

олон бага библиографинууд (революциин урда тээхи ба мүнөөнэй) бии байна.

Бурят-Монголой библиографическа хүдэлмэринүүд болбол гүнзэгы тодо бэшэ ба тийн, Бурят-Монголой АССР-эй бүхы территориян бэшэ, харин хэдэхэн асуудалууды харуула. Тэрэ ушарһаа, дээрэ дурсагдана хүдэлмэринүүд болбол Бурят-Монголой библиографияне хүсэд хэмжээгээр харуулаха аргабайдал сгоногүй.

Бурят-Монголой капитальна библиографияне гаргалга болбол Бурят-Монголой арадай культура, байра байдал ба историин үргэнээр ба гүнзэгыгээр шэнжэлхын тула шухала аргуудай өгөн болоно, тэрэ болбол Бурят-Монголой АССР-дхи социалистическэ байгуулалтын зорилгонуудта хүсэдээр харюусана.

„Бурят-Монголой библиографи“ болбол республикын хүтэлбэрлэхы органуудта ба шэнжэлэгшэдтэй, краеведүүдтэй, ажахын ба культурын хүдэлмэрилгэдтэй үргэн кругта зарюулагдана.

„Библиографи“ хэблэй болбол Бурят-Монгол АССР ба Бурят-Монголой национальна округууд (Иркутска областин Усть-Ординска ба Читинска областин Агинска округууд) тухай материалнууды эли тодо ба системэтэй болгохо зорилго табла.

„Бурят-Монголой библиографи“

болбол 15000 гаран зүйлэй нэрэтэй книгэнүүд, журналына статьянууд, заметкэнүүд ба рецензиинүүдтэй, мүн тэршээн шухала универсальна энциклопедиянууды абтанна статьянууд ба рецензиинүүдтэй, Советскэ Союзда революциин урда тээ Россияд хэблэгдэнэн картанууд ба плануудтай юм. Энэ библиография, 1890 ондоо 1936 он хүртэр, бурят-монгол ба ород хэлэнүүд дээрэ бэшгэдэнэй, Бурят-Монгол тухай бүхы литературын нэрэнүүд ороно.

„Бурят - Монголой библиография“ зохёолгын хүдэлмэри хадаа хоёр хубида хуваагдана: нэгэдхэн — Бурят-Монгол АССР тухайда элдэб газарнуудта хэблэгдэнэн краеведческэ литературын библиография, хоёрдохинь — Бурят-Монголой АССР-эй нутагдахи хэблэлэй библиография.

Гэхэтэй хамта, „Бурят-Монголой библиографи“ болбол 6 том болгодон (8 гаргалгаар) хэблэгдэнэ, тэдэнэй түрүүшын табан том ород хэлэн дээрэ, зургаадхын — бурят хэлэн дээрэ бэшгэдэнэн литературны харуула.

СССР-эй наувануудай Академиин хэблэдэ хэблэгдэнэн гаргагдана, „Бурят-Монголой библиография“ нэгэдхэн том болбол 3500 гаран книгэнүүд, статьянууд, заметкэнүүд, рецензиинүүдтэй, тэрэнхэ гадна, энээн соо авторнууд,

статьянуудай нэрэнүүд, коллективне авторнууд, тус тус нэрэнүүд, ургамалууд ба амитанай латинска нэрэнүүд, предметүүд ба географическа нэрэнүүд бии. Нэгэдхэн том хадаа 56 авторска листнууд (626 хуудан) хэмжээтэй. Тиражаһы 3000 экзemplар, сөн — 30 түхэриг.

„Бурят-Монголой библиография“ нэгэдхэн том болбол Н. В. Здобновой научно-библиографическа хүтэлбэри доро ба эрлэмтэд: академик В. А. Обручев, проф. В. В. Алексин, проф. Г. Ю. Верещагин, профессор С. И. Огнев ба М. П. Помусай редакцияар хэблэгдэбэ. Харюусалгата редакторынь Г. Т. Петров.

„Бурят-Монголой библиография“ хоёрдох том хадаа Бурят-Монголой АССР-эй арадай ажахыда зориулагдана. Тэрэ болбол хоёр хуби болгодон хуваагдана, нэгэдхэн хубинь — экономий, ажал, промышленность, транспорт, хэлхээ холбоо, коммунальна ажахы ба финансын нитэ асуудалууды харуула, хоёрдох хубинь — хүдөө ажахы ба ой модондой ажахын асуудалуудтай байха юм. Хоёрдох том хадаа 70 шахуу авторска лист хэмжээтэй.

„Бурят-Монголой библиография“ гурбадах том болбол культура ба байра байдалай (этнографий, хэлэмэлгэ, арадай гэгээрэл, искусство, эдүүры хамгаалаа, шажан гэхэ мэтэн) асуудалуудта зориулагдана.

Гурбадах том болбол 30 гаран авторска лист хэмжээтэй болохо юм.

„Бурят-Монголой библиография“ дүрбэдхэн том соо истори, партийна ба советскэ байгуулалта, мүн тэршээн, ород ба бурят хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэнэн газетне материалнуудай шухала зүйлнүүдээр оруулагдана байна. Дүрбэдхэн том болбол 30 шахуу авторска лист хэмжээтэй.

Тэрэнэй табиха том соо картограф ба геодези ороно. Тэрэнэй хэмжээн 15 авторска лист.

„Бурят-Монголой библиография“ зургаадхи том соо бурят-монгол хэлэн дээрэ гаргагдана литература суглуудгаха байна. Тэрэнэй хэмжээн — 20 авторска лист.

Тэрэнхэ гадна, Хэлэ бэшэг, Литература ба Историин Бурят-Монголой Гүрэнэй Научно-Шэнжэлэгын институт болбол 1939-1940 онуудай торшо соо „Бурят-Монголой библиография“ зохёолгын хүдэлмэрине үргэлжэлүүлнэ.

1938 оной торшо соох библиографи зохёдожо, нутагдахи хэблэлээр гаргалдаа, 1939 онойхи хэблэлдэ бэлдэгдээ. 1937 ба 1938 онуудай торшо соох „Бурят-Монголой библиографияне“ (Краеведческэ литературын библиографи) зохёолгоор хүдэлмэри ябуулагдаха байна.

Олонитэ ажалта болбол „Бурят-Монголой библиография“ тү-

рүүшын томой гаралгы халуунаар угтаа.

Хэлэ бэшэг, Литература ба Историин Бурят-Монголой Гүрэнэй Научно-Шэнжэлэгын институту академикүүд А. Е. Ферман ба Л. И. Прасолов (Москва), профессор Л. С. Бергман (Ленинград) амаршалганууд ороһон байна.

Академик А. Е. Ферман илгээ бэшэнэ: „Библиографиян түрүүшын томые абааб. Тэрэ болбол намайе иматга эхээр байрлуулга гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Тэрэ хадаа Бурят-Монголой балгалгуды шэнжэлэгшэд бүхэнхэ шухала гайхамшаг труд мүн гэшэ. ГИЯЛИ болбол Бурят-Монголой библиографияне шэнжэлэгын хүдэлмэрине ябуулаг республик соогоо гансахан учредениин мүн Энэ ушарһаа, Республиканы библиотекын системэ соо, Бурят-Монголой шэнжэлэгын ба библиографическа таһагууды эмхидхэн шухала. Манай республикын шэнжэлэгшээр серьезно научна библиографическа хүдэлмэри дэлгэрүүлжэ шадаха квалификациянэ краеведуудар тэдэ талынгууды хангаха хэрэгтэй.“

БМАСР-эй Наркомпрос болбол республиканска библиотекын хүдэлмэрине үндэнээрнэ найжаруулахын тула большевистскээр оролсохо ёһотой.

С. Доржинов — ГИЯЛИ-н научна сотрудник.

Харюусалгата редакторыне оролгоцо Ц. ОЧИРОВ.